

УДК 338.48-52:796.855(520)

Будкевич Г.Б.

доцент кафедри суспільних дисциплін і та фізичної культури

Кампов Н.С.

ст. викладач кафедри туризму і рекреації

Мукачівський державний університет

м. Мукачево

hojsaknad@gmail.com

ХАРАКТЕРИСТИКА СПЕЦИФІКИ ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ БОЙОВИХ МИСТЕЦТВ ЯПОНІЇ

У Японії культура бойових мистецтв має досить давню історію, і сформувалася вона під впливом значної кількості філософських поглядів, зокрема: «Ямабусі», «Бансенсюкай» (або керівництво по «ніндзюцу»), Бусідо (або кодекс самурая). Так, перша, яка значно вплинула на погляди сучасних японців у префектурах Міе і Сіга, є філософія «Бансенсюкай» або керівництво по «ніндзюцу», створена Самудзі Фудзібаяси в 1676 р. Це керівництво увібрало традиції і прийоми шкіл ніндзя Іга і Кока і включає інформацію про філософію військової стратегії та запозичення з трактату «Мистецтво війни». Цікаво, що у період Едо (з 1600 по 1868 рр.) клан Токугава забезпечив у країні мир, а «ніндзюцу» стало не потрібним. З метою уникнення втрати знань і традицій, прихильники «ніндзюцу» систематизували його атрибути у вигляді бойового

мистецтва і зберегли в письмовому вигляді інформацію про зброю, принципи, технічні прийоми та інструменти [1].

Слід зазначити, що філософія «Бансенсюкай» первинно була написана для кланів ніндзя. Окремої оригінальної системи рукопашного бою і бою з різними видами зброї у ніндзя не існувало, а ніндзя вивчали і адаптували під свої потреби вже існуючі у Японії стилі бойових мистецтв. За легендами, це були відважні, треновані люди, що пройшли ще з дитинства підготовку у дуже складному мистецтві «ніндзюцу», яке включало в себе дуже багато вмінь. Ніндзя повинен був добувати потрібну інформацію, а також володіти будь-яким предметом, як зброєю, оборонятися від будь-якої зброї, раптово з'являтися і непомітно ховатися, знати місцеву медицину, траволікування і голковколуювання. Вони могли довго перебувати під водою, дихаючи через соломинку, лазити по скелях, орієнтуватися на місцевості, тренувати слух, зорову пам'ять, краще бачити в темряві, володіти тонким нюхом і багато іншого. Ініціація проводилася, як і в самурайських сім'ях, в 15 р. Тоді юнаки і дівчата переходили до вивчення дзен-буддизму і сянь-даосизму. Є припущення, що своїм походженням філософія ніндзя пов'язана з філософією яма буси [1].

Політично ніндзя були поза системою феодалних відносин, вони мали свою структуру [1]. Стародавні ніндзя були розкидані по всій країні, але основний їх осередок був у околиці Кіото і у гірських районах Іга і Кока. Іноді клани ніндзя поповнювалися самураями, які втратили своїх покровителів. До XVII ст. налічувалося 70 кланів ніндзя [3]. Наймогутнішими були школи Іга-рю і Кока-р. Формування клану ніндзя йшло паралельно зі становленням клану самураїв, але, так як останні, в силу своєї влади, стали панівним класом, то ніндзя зайняли місце у шпигунській мережі.

Ніндзя виходять на історичну арену в X ст. Їх розквіт припадає на 1460-1600 рр., епоху воюючих провінцій і об'єднання Японії [20]. У 1603 р перший сьогун Токугава, розсудивши, що організація ніндзя може бути використана проти нього, спровокував два найбільші клани ніндзя Кока і Іга, на протистояння. У результаті до 1604 р. від суспільства ніндзя залишилися лише

поодинокі, які згодом присягнули на вірність особисто сьогуну. Крім того, у зв'язку з припиненням феодальних воєн та встановленням внутрішнього світу з сьогунатом Токугава, ніндзя пропадають з політичної арени. Разом з тим, персонаж ніндзя став стандартним амплуа в японській культурі.

Поширення філософії «Бансенсюкай» призвело до появи такого унікального об'єкту, як Ярма ніндзя Ясика - найвідомішого музею ніндзя, в центральному парку міста Іга префектури Міе [1]. Так, у відреставрованій середньовічній будівлі збереглися таємні ходи, приховані кімнати, розсувні стелі і приховані пастки.

Серед сучасних прихильників буддизму Японії широкою популярністю користується філософія «Ямабусі», що була сформована гірськими відлюдниками в Стародавній Японії. Так, синтоїзм вшановував гори, як священне місце, де живуть «ками» і куди йдуть душі мертвих. Щоб зайти в святе місце, людина повинна «очиститися». Прості смертні не наближалися до цих місць. У якості засобу для досягнення чистоти використовувалася буддійська магія. Окреслена специфіка сформувала особливий вид гірських пустельників, званих «ямабусі» [1]. Поєднуючи синтоїстські вірування з буддійськими та даоськими практиками, вони виконували роль листонош всевишнього [1]. Однак, влада прагнула контролювати дану ідеологічну сферу і не визнавала статусу ямабусі [1].

В кінці періоду Нара (VIII ст.) в гори стали йти монахи (яких стали називати святими мудрецьми) [1]. Такі аскети славилися магічними вміннями, шанувалися як лікарі [2]. Багато «ямабусі» були адептами школи сінгон, відповідно до догматів якої, пробудження можна знайти через відлюдництво і [1]. Школи сінгон і тендай в однаковій мірі розглядали гори, як ідеальне місце для відлюдництва і споглядання природи [1]. У гірських притулках монахи-ямабусі займалися не тільки спогляданням але і вивчали бойові мистецтва. Згодом ямабусі застосовували свою майстерність в битвах дайме. Все це принесло ямабусі славу гарних воїнів.

У період Намбокутьо ямабусі почали організовуватися в особливі загони, керовані з головних монастирів шкіл буддизму, до яких належали воїни-відлюдники. Вони допомагали імператору Го Дайго повалити правління сьогуната Камакура. Відтак у період Сенгоку ямабусі були присутні серед радників при дворах і арміях всіх японських правителів.

Ямабусі, як і було прийнято для навчених воїнів того часу, чудово володіли луком і мечем, віддаючи, проте, перевагу нагін аті. Вважається, також, що ямабусі практикували ніндзюцу, і взагалі мали досить тісні зв'язки з ніндзя, яких навіть наймали для виконання особливих доручень [1]. Сьогодні прихильники «Ямабусі» демонструють лише Сюген-но (що є похідною від танцювальної вистави з елементами драми, яка виконувалася гірськими ченцями-відлюдниками). Танці сюген-но поділяються на чотири категорії: 1) ритуальні гірей-маї; 2) молитовні і заклиральні кито-маї, що показували фізичну силу ямабусі або їх здатність виганяти демонів; військові танці бусі-маї, що зображували легендарні сцени битв; 3) «Блазенські танці» доке-маї, в основі яких, комічні історії з життя народу.

На формування культури бойових мистецтв Японії сильно вплинуло «Бусідо» («шлях воїна»), що є кодексом самурая, та представляє собою систему правил, рекомендацій і норм поведінки воїна в суспільстві, в бою і наодинці з собою. «Бусідо», що виникло у вигляді принципів воїна в XII-XIII ст., але з розвитком класу самураїв зросло з ним. Як кодекс самурайської етики сформувалося в XVI-XVII ст. Особливо сильний вплив на «бусідо» мав буддизм махаяністського напрямку, що проник до Японії у 522 р. Багато філософських істин буддизму найбільш повно відповідали потребам та інтересам самураїв [1]. Це перш за все трепетне ставлення до смерті і байдужість до життя.

Справжній духовний сенс вчення «Бусідо» полягає у тому, що потрібно цінувати кожну хвилину, проведену за життя, тому що вона може виявитися останньою. Тільки людина, готова до смерті, може жити, сприймаючи цей світ

в повному кольорі, присвячуючи весь свій вільний час саморозвитку і допомоги ближнім.

Список використовуваної літератури

1. Donn Draeger. Classical Budo. The Martial Arts and Ways of Japan. – 2 изд. – Weatherhill, 2007. – Т. 2. – 128 с.
2. Fu Zhongwen. Mastering Yang Style Taijiquan. – Berkeley, California: Blue Snake Books, 1996, 2006.
3. Antony Karasulas Zaimokuza reconsidered: the forensic evidence, and classical Japanese swordsmanship (англ.) // World Archaeology,. – 2004.–Iss. 36.– No. 4. – P. 507-518.

УДК 338.48-52(510)

**Глагола К.
Касинець О. В.**

*Мукачівський державний університет
м. Мукачево
1954otokar@gmail.com*

БАЗОВА СТРАТЕГІЧНА МОДЕЛЬ РОЗВИТКУ СПОРТИВНОГО ТУРИЗМУ ФУЧЖАНЬ

У китайському ушу існує поширена думка про те, що Шаолінь сформував «зовнішні» і «жорсткі» стилі, а Удань - «внутрішні» і «м'які». За приблизними підрахунками, на сьогоднішній день Уданшаньське ушу налічує понад 60 стилів кулачного бою із застосуванням кількох десятків видів зброї. Потім, формуючи кластер у нього входять учасники виробничої індустрії. Представники шкіл Уданшань активно співпрацюють з владою автономних районів (АР) та місць центрального підпорядкування провінції Хубей, маючи розвинену мережу шкіл у: АР Цзінмень; АР Цзінчжоу; АР Шиянь. Більшість учасників кластеру (шкіл) діють як «сімейні підприємства» (при цьому їх управління здійснюється через сімейну концепцію, що орієнтована на формування особливого характеру взаємозв'язків співробітників). Організація співпраці у межах самого кластеру має риси союзу і групи. Слід зазначити, що